

УДК 371.126:373.2-042.2:37.043

ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОШКІЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ В ІРЛАНДІЇ

Мельник Н. І.

У статті здійснено аналіз освітньої політики професійної підготовки дошкільних педагогів в Ірландії. Визначено особливості реалізації освітньої політики в системі вищої професійної підготовки фахівців дошкільної освіти, встановлено взаємозалежність між освітньою політикою та якістю здійснення навчання майбутніх дошкільних педагогів у Ірландії. Проаналізовано взаємозв'язок між освітньою політикою та якістю дошкільної освіти в цілому. Автором підсумовано, що основними напрямками, в яких здійснюється освітня політика в сфері професійної підготовки дошкільних педагогів у Ірландії, є: реалізація концепції "освіти впродовж життя", реалізації концепції "професійного континіуму" та створення умов для постійного професійного вдосконалення і кар'єрного зростання, що забезпечує високий рівень підготовки майбутніх фахівців відповідно до європейських вимог та загальноєвропейських тенденцій розвитку педагогічної освіти.

Ключові слова: Ірландія, освітня політика, професійна підготовка, стратегія реформування, система дошкільної освіти, європейські стандарти.

В статье осуществлен анализ образовательной политики профессиональной подготовки дошкольных педагогов в Ирландии. Определены особенности реализации образовательной политики в системе высшей профессиональной подготовки специалистов дошкольного образования, установлена взаимозависимость между образовательной политикой и качеством осуществления обучения будущих дошкольных педагогов в Ирландии. Проанализирована взаимосвязь между образовательной политикой и качеством дошкольного образования в целом. Автором подытожено, что основными направлениями, в которых осуществляется образовательная политика в сфере профессиональной подготовки дошкольных педагогов в Ирландии, являются: реализация концепции "образования в течение жизни", реализации концепции "профессионального континуума" и создание условий для постоянного профессионального совершенствования и карьерного роста, что обеспечивает высокий уровень подготовки будущих специалистов в соответствии с европейскими требованиями и общеєвропейскими тенденциями развития педагогического образования.

Ключевые слова: Ирландия, образовательная политика, профессиональная подготовка, стратегия реформирования, система дошкольного образования, европейские стандарты.

The article is an analysis of the educational policy in preschool teacher training in Ireland. The peculiarities of the educational policy implementation in higher professional training of preschool teachers are identified; interdependence between the educational policy and the quality of preschool teacher training in Ireland is established. Interrelation between the educational policy and the quality of education in general is analyzed. The author summarizes that the main directions of the educational policy in the field of professional training of preschool teachers in Ireland are: implementation of the concept of "lifelong learning", implementation of the concept of "professional continuum", and creating conditions for continuous professional development and career growth, which provides a high level of training of future specialists according to European requirements and general European trends in teacher education.

Key words: Ireland, educational policy, professional training, strategy of reformation, system of preschool education, European standards.

Постановка проблеми. Освіта завжди виступає ключовим фактором соціально-економічного прогресу у будь-якій країні. Саме тому реформування освіти є важливим аспектом розвитку країни в цілому і стоїть на порядку денному уряду більшості країн світу. Україна в освітній політиці також не є винятком, адже уряд

будь-якої європейської країни прагне до того, щоб підвищити якість освіти, починаючи дошкільною ланкою і закінчуючи вищою. В європейській традиції склалася традиція виховувати майбутнє покоління, здатне до саморозвитку, формування особистості "нового часу", гармонійно розвинутої, здатної до існування в глобальному інформаційному та соціально-мобільному просторах. З появою концепції "Освіти впродовж життя", задекларованої в 2006 році [9], виникла потреба в переорієнтації педагогічної освіти.

На особливу увагу в цьому аспекті заслуговує професійна підготовка фахівців дошкільної галузі, оскільки вони перші, хто формує світогляд майбутнього громадянина держави з глобалізованим урбаністичним суспільством – "людини нового тисячоліття". Нові вимоги до професійної підготовки педагогів формуються, насамперед, на загальнодержавному рівні урядом, який визначає вектори та напрями розвитку вищої педагогічної освіти в країні, пропонує механізми реалізації поставлених завдань та здійснює аналіз проведеної роботи, так здійснюється й освітня політика у сфері професійної підготовки фахівців дошкільної галузі.

Аналіз психолого-педагогічних джерел і наукових напрацювань з проблеми. З появою в Україні Державної національної програми "Освіта (Україна XXI століття)" [1] виникла низка питань, пов'язаних з розробкою стратегії розвитку, реформування та механізмів підвищення якості професійної освіти. Освітня політика є предметом дослідження вітчизняних дослідників, а саме: В. Андрущенко (теоретико-методологічні засади модернізації вищої освіти в Україні), В. Огнев'юк (університетська освіта України в контексті перспектив Європейської інтеграції), М. Степко (забезпечення якості та ефективності української вищої освіти), С. Сисоєва (реформування вищої освіти в Україні, проблеми педагогічної освіти); в педагогічній сфері освітні стратегії розглядали Л. Даниленко, І. Дичківська, І. Зязюн, М. Кларін, О. Козлова, В. Кремень, М. Лазарев, В. Паламарчук, О. Пехота, І. Підласий, Г. Селевко та інші; освітня політика в професійній підготовці майбутніх вихователів розглядалась А. Богуш, Г. Беленькою, І. Рогальською-Яблонською, Т. Степановою.

Серед вітчизняних науковців, які досліджували особливості реформування національних систем освіти в контексті інтеграційних процесів у світовому освітньому просторі, варто зазначити: В. Андрущенко, О. Джуринський, В. Кремень, О. Лисова, В. Луговий, Н. Ничкало, А. Сбруєва. Досвід європейських країн у галузі освіти став предметом наукових досліджень українських учених О. Авксентьєвої, Н. Авшенюк, Л. Зязюн, Н. Лавриченко, М. Лещенко, О. Матвієнко, Л. Пуховської. Проблема забезпечення якості освіти є об'єктом дослідження І. Іванюк, О. Локшиної, Т. Лукіної, О. Ляшенка, Н. Найдьонові. Особливий інтерес в даному контексті становлять також порівняльні педагогічні дослідження, здійснені Н. Абашкіною, С. Клепко, Т. Кристопчук, Н. Лавриченко, О. Локшиною, Г. Ніколаї, О. Огієнко, Л. Пуховською, А. Сбруєвою та іншими науковцями, праці яких присвячені особливостям здійснення професійної підготовки педагогів та аналізу освітньої політики в сфері педагогічної освіти за кордоном. І хоч у зазначених дослідженнях питання професійної освіти фахівців дошкільної галузі не стало предметом окремого дослідження, проте представлено основні особливості здійснення освітньої політики в високо розвинутих країнах світу, зокрема країн європейського континенту, що може слугувати платформою для здійснення реформ в Україні. Зазначене дає підстави для здійснення аналізу освітньої політики однієї з країн Європи з метою визначення стратегії здійснення освітньої політики в умовах вітчизняної системи вищої педагогічної освіти фахівців дошкільної галузі, що становить **мету** даної **статті**.

Виклад основного матеріалу. З метою оновлення вітчизняних підходів до забезпечення якості вищої педагогічної освіти фахівців дошкільної галузі корисним може стати досвід Ірландії, яка ще в минулому столітті була змушена розв'язувати подібні проблеми, й успішно з цим впоралася, про що свідчать дані численних моніторингових досліджень різних європейських та міжнародних організацій.

Ірландська соціальна й економічна думка значно розвинулась впродовж останніх кількох десятиліть, визначивши пріоритет освіти первинним для благополучного економічного й соціального розвитку. Політика ірландських вищих навчальних закладів, спрямована на розвиток суспільного добробуту і поширення нових знань, була визнана урядом країни головною рушійною силою економічного зростання і добробуту.

Після вступу до Європейського Союзу у 1971 році Ірландія перетворилася на активного учасника міжнародних процесів. Реалізація ірландського бачення суспільства знань стало можливим лише за умови підтримання конкурентоспроможності на європейському та міжнародному ринках. Інакше кажучи, вищі навчальні заклади Ірландії мали стати конкурентоспроможними в європейському просторі високих міжнародних стандартів досліджень, кваліфікацій і післядипломного навчання [2].

Професійна підготовка дошкільних педагогів (preschool-teacher) у Ірландії має 65-літню історію і тісно пов'язана з історією становлення та розвитку системи дошкільної освіти в цілому. Становлення системи професійної підготовки дошкільних педагогів в Ірландії також пов'язана із соціально-економічними змінами, що відбувалися в країні впродовж XX і на початку XXI століть, з освітньою політикою, яка здійснювалася різними урядами у сфері дошкільної та педагогічної освіти впродовж зазначеного періоду.

З огляду на це доцільним є аналіз освітньої політики в сфері професійної підготовки дошкільних педагогів в Ірландії поетапно: в контексті внутрішньої та зовнішньої освітньої політики в сфері дошкільної та професійної освіти в Європі та Ірландії зокрема.

На сучасному етапі професія дошкільного педагога в Ірландії має юридичний статус, і лише ті особи, які мають університетську освіту та відповідний диплом, затверджений у Міністерстві освіти, науки та культури, уповноважені працювати в дошкільних навчальних закладах. Відповідно до Закону України "Про освіту та працевлаштування дошкільних педагогів, вчителів, викладачів та адміністраторів дитячих навчальних закладів, початкових і середніх шкіл" у кожному дошкільному навчальному закладі педагогічний склад з відповідною освітою дошкільного педагога повинен становити не менше ніж дві третини від загального складу всього персоналу установи.

Характеристику сучасної освітньої політики в професійній освіті дошкільних педагогів можна охарактеризувати з двох позицій: *структурно* (формування та розвиток системи педагогічної освіти) та *концептуально* (розробка концепцій освіти дошкільних педагогів як наслідок структурних та функціональних змін у системі як дошкільної освіти, так і педагогічної зокрема).

Структурні зміни пов'язані з історичним розвитком не тільки державної економіки та суспільства, а насамперед з розвитком системи дошкільної освіти (мережа дошкільних установ; функціонування різних організацій, які визначають діяльність різних типів дошкільних закладів; асоціації роботодавців та працівників тощо). Система освіти в Ірландії поділена на чотири рівні: дошкільна, обов'язкова (початкова та середня освіта скомбіновані), старша загальноосвітня та вища. Дошкільна освіта, хоч і не є обов'язковою, але має формальний статус на першому ступені шкільної освіти. Дошкільна освіта в країні покликана забезпечувати освіту для дітей до шести років, або до того віку, коли вони підуть до першого класу. Дошкільна освіта здійснюється в основному в приватних дитячих дошкільних установах [3, с. 10].

Освітня політика в сфері дошкільної освіти в визначається Міністерством освіти і науки Ірландії. Міністерством також визначається та видаються зміст Національного курікулуму (навчального плану) дошкільної освіти, проте місцевим органам управління та дошкільним установам надається право розробки своїх власних програм та концепцій діяльності, але з урахуванням загальноновизначених у Національному курікулумі вимог. Міністерство освіти і науки Ірландії (Department of Education and Science (DES)) забезпечує формальну освіту, в тому числі й дошкільну. Завдяки цьому переважна більшість дітей у віці від 4 до 6 років відвідують дошкільні навчальні заклади до вступу в школу. Крім того, DES також фінансує низку програм дошкільної освіти, орієнтованих на дітей з неблагополучних сімей та дітей з особливими освітніми потребами [7, с. 32]. Департамент освіти і науки фінансує дошкільні установи, які забезпечують освіту дітей групи ризику (з малозабезпечених, бідних, неповних сімей тощо).

Департаментом опубліковано "Білу книгу з освіти дітей дошкільного віку" та книгу "Готовий вчитися", в 1999 році. У рамках реалізації основних положень "Білої книги" в 2001 році був створений "Центр розвитку дошкільного дитинства та освіти". Центр став функціонувати в жовтні 2002 року. До кола його відповідальності належать:

- створення національної рамки якості дошкільної освіти у всіх її аспектах, рамки, яка забезпечуватиме і враховуватиме різні аспекти та умови функціонування дошкільної освіти;

- розробка цілеспрямованих заходів для дітей до шести років, які знаходяться в несприятливому становищі або які мають особливі потреби, спираючись на досвід діючих державних ініціатив у цьому напрямі освіти;

- закласти основу для створення Агентства дошкільної освіти, як це передбачено в "Білій книзі".

Окрім освітньої політики та стратегії, яка формується Департаментом освіти і науки в Ірландії, існує низка інших урядових відомств, що беруть участь у забезпеченні дошкільного дитинства та освіти, а саме: Департамент юстиції, рівності і правової реформи (The Department of Justice, Equality and Law Reform); Департамент охорони здоров'я та дітей (the Department of Health and Children); Департамент підприємництва, торгівлі та зайнятості (the Department of Enterprise, Trade and Employment) та Департамент охорони навколишнього середовища, спадщини та місцевого самоврядування (the Department of the Environment, Heritage and Local Government) [3, с. 10].

Концептуальні зміни в професійній освіті дошкільних педагогів в Ірландії формувались під впливом як внутрішньої, так і зовнішньої освітньої політики. Освітня політика в галузі дошкільної освіти регулюється на сучасному етапі Актом "Про освіту" 1998 року. Донедавна регулювання галузі ірландської освіти в цілому забезпечувалося більше на адміністративному, аніж на законодавчому. В останні кілька років важливі законодавчі зміни було здійснено в галузі освіти, особливу роль в цьому аспекті відіграв зазначений Акт "Про освіту" 1998 року. Цим документом Актом в Ірландії було встановлено законодавче регулювання функціонування і постійного розвитку ірландської освіти від дошкільної до початкової і вище. Саме прийняття і реалізація Акту визначає інтенсифікацію державного управління в сфері освіти. Акт став результатом десятирічних консультацій і освітніх документів, включаючи документи: "Освіта в мінливому світі", який ввійшов до "Зеленої книги з питань освіти (the Education for a Changing World – Green Paper on Education) (DES, 1992), Доповідь Національних зборів з питань освіти (the Education for a Changing World – Green Paper on Education) (National Education Convention Secretariat, 1994), Карта розвитку нашої освіти в майбутньому – Біла книга з освіти (Charting Our Education Future – White Paper on Education) (DES, 1995) [7, с. 11]. Закон встановлює низку ключових завдань, які повинні розв'язати партнери в галузі освіти, необхідних для врахування при реалізації різних положень законодавства, а саме:

- практично реалізовувати конституційні права дітей, які охоплені освітою, у тому числі дітей з обмеженими можливостями та дітей з іншими особливими освітніми потребами;
- забезпечувати рівність доступу й участі дітей до освіти, розвиток засобів навчання, які забезпечуватимуть дітям, що навчаються, перевагу отримання освіти;
- забезпечувати та заохочувати права батьків відправляти своїх дітей у дошкільні установи та школи за власними вподобаннями, що сприятиме ефективному і раціональному використанню людських та фінансових ресурсів;
- сприяти впровадженню передового педагогічного досвіду в навчанні відповідно до різних потреб дітей та розвитку навичок і компетенцій педагогів працювати за різними підходами та методами;
- сприяти ефективній співпраці та комунікації між дошкільними закладами, школами та громадськими організаціями;
- сприяти реалізації національної освітньої політики;
- забезпечувати підвищення прозорості та підзвітності системи освіти на місцевому та національному рівні [7, с. 11].

Важливим документом в сфері дошкільної освітньої політики є Національна стратегія для дітей, яка має три пріоритетні національні цілі: діти мають право голосу; життя дітей має бути забезпеченим; діти мають отримати якісну освіту та педагогічний супровід [7, с. 35].

В Ірландії в період з 1965 до 1975 року було започатковано низку освітніх документів та ініціатив, які мали забезпечувати розвиток та вдосконалення системи про-

фесійної підготовки дошкільних педагогів в країні, що було пов'язано з активними соціальними, економічними і культурними змінами. Цей період був одним із найбільш активних періодів фундаментального перегляду концепції педагогічної освіти. До таких ключових документів належать: Інвестиції в освіту звіту (Investment in Education Report, 1966), Звіт Комісія вищої освіти (the Commission on Higher Education Report, 1967), Управління вищої освіти "Доповідь управління з питань педагогічної освіти" (the Higher Education Authority (HEA) Report on Teacher Education, 1970) та Звіт з питання Навчальної ради (Report on An Chomhairle Mhúinteoiréachta, 1974) [6, с. 2–3].

Серед ключових змін, які мали місце у педагогічній освіті були наступні: старі коледжі підготовки вчителів були переструктуризовані в педагогічні коледжі; навчальні курси було змінено, передбачався більш академічний підхід, вони почали складатися без підпорядкування Департаменту освіти, таким чином число співробітників було збільшено; збільшилася кількість студентів; коледжів, в яких раніше навчалися лише студенти однієї статі, стали змішаними, контингент став більш різноманітним та "відкритим і вільним" у своїй комунікації. Освіта стала більш важливим суб'єктом, спрямованою на надання студентам більш теоретичної підготовки. Створення Науково-освітнього центру в 1966 році, на території кемпусу коледжу Святого Патріка, було символічним з точки зору нових підходів до організації педагогічної освіти. Бібліотеки стали краще укомплектованими і варійованими, методики викладання в вищій школі стали більш різноманітними, включаючи використання освітніх технологій. Новим витком розвитку професійної підготовки дошкільних педагогів в Ірландії під впливом зазначених законів стало введення ступеня бакалавра (B. Ed) в 1974 році, тому багато коледжів педагогічної освіти стає в країні філією університетів.

Наступний період фундаментальних зрушень у професійній освіті дошкільних педагогів був період від кінця 90-х років і до сучасного етапу. Цей період пов'язаний зі "Звітом з питань навчальної ради" від 1974 року, в якому було рекомендовано створення Педагогічної ради, але реалізовано це було лише тридцять років потому у 2006 році. Сучасна освітня політика в сфері професійної підготовки дошкільних педагогів в Ірландії формується Педагогічною Радою (The Teacher Council). В Ірландії Педагогічна рада є професійним органом з питань професійної освіти педагогів усіх рівнів, створена для сприяння навчання дошкільних педагогів та вчителів; рада покликана створювати умови та сприяти професійному розвитку педагогів, регулювати стандарти в педагогічній професії. Серед функціональних обов'язків також:

- сприяння навчанню в професії;
- забезпечення професійного розвитку педагогів;
- створення і підтримки бази вчителів;
- розробка, публікація та моніторинг дотримання кодів професійної поведінки педагогів, які передбачають стандарти професійної освіти, навички та компетенцію;
- регулювання стратегії розвитку педагогічної професії [4].

Освітня політика Педагогічної ради спрямована на формування такої професійної освіти, яка ґрунтується на трьох ключових позиціях: інновації, інтеграції і вдосконалення – покликана реалізовувати європейську концепцію "Освіти впродовж життя". В межах Ірландії ця концепція базується на ключових принципах, які були розроблені Педагогічною радою, до них належать:

- педагог повинен бути направленим на учня, його потреби, дитина знаходиться в центрі всіх освітніх заходів;
- педагог повинен бути проінформованим та усвідомлювати основні цінності, професійні зобов'язання, які мають вирішальне значення для навчання, викладені у Кодексі Педагогічної ради професійної поведінки для вчителів;
- педагог повинен вивчати та систематизувати інформацію про найкращі наявні дослідження та результати в сфері освіти;
- особистість педагога розглядається як така, що навчається впродовж усього життя, а педагогічна освіта розглядається як безперервний феномен (континіуму);
- повинен здійснюватись розвиток тих компетенцій, які покращують якість навчання, задоволення освітніх пріоритетів і тих компетенцій, які є ключовими у професійній практиці педагога та його особистісного зростання;
- сприяти формуванню прагнення та наснаги до навчання, пізнавальної активності та прагнення до вивчення навколишнього;

- впроваджувати практику рефлексивного, критичного і науково орієнтованого навчання;

- освіта педагога повинна базуватися на широкому розумінні практики навчання як одного із показників комплексу педагогічних вимог до різних видів професійного знання, педагогічної поведінки та компетентностей [5, с. 249];

- педагогічна освіта повинна підтримуватися відповідними державними структурами для реалізації континууму на всіх етапах професійного зростання;

- повинна бути розроблена та впроваджена модель партнерства педагогів, освітніх закладів та викладачів;

- педагогічна освіта повинна забезпечувати педагогів, освітні установи та систему освіти в цілому необхідними адекватними ресурсами (людський капітал, матеріальне забезпечення, фінансування);

- педагоги, як професіонали і як державні службовці, несуть повну відповідальність за якість обслуговування, які вони надають;

- періодичному перегляду та поточної оцінки підлягають потреби та пріоритети педагогічної освіти [4, с. 10].

Серед пріоритетних напрямів роботи Педагогічної ради також:

- освітня політика щодо базової педагогічної освіти (ІТЕ) (відноситься до освіти, яку майбутні педагоги здобувають протягом навчання в університеті за певною професійною програмою) [4, с. 11];

- політика безперервного професійного розвитку (CPD) (відноситься до безперервного навчання педагогіві включає повний спектр освітніх програм, які призначені для збагачення професійних знань педагогів, становлення та можливості розвитку кар'єри впродовж життя, важливо зазначити, освітня політика безперервного професійного розвитку ґрунтується на інновації, інтеграції, вдосконаленні, а також на загальних принципах, затверджених Педагогічною радою з питань педагогічної освіти [4, с. 11, 19].

Зазначені функції, принципи та напрями роботи Педагогічної ради в Ірландії чітко узгоджені з основними європейськими документами в сфері педагогічної освіти, серед них: Звіти ЮНЕСКО з питань дошкільної освіти, Результати глобального моніторингового дослідження дошкільної освіти та освіти для всіх. Тематичний огляд дошкільної освіти в Ірландії, освітня політика [11; 12; 13]; Вчительська справа: залучення, розвиток і забезпечення талановитих педагогів [12]; Створення ефективного викладання та навчання: перші результати Міжнародного аналітичного огляду з викладання та навчання (TALIS (Teaching and Learning International Survey)) [12].

На практиці європейська стратегія та освітня політика реалізуються у особливостях професійного навчання дошкільних педагогів, що здійснюється в різних університетах Ірландії, серед найбільш відомих: Коледж св. Марії Непорочної (Лімерик); Коледж Святого Патріка (Драмкондра, Дублін); Ірландський церковний коледж освіти (Расмінс, Дублін); Коледж Ф. Фребеля (Сіон-Хілл, Чорної, Дублін, Коласт) [8, с. 85].

Особливості реалізації освітньої політики в професійній підготовці дошкільних педагогів в Ірландії полягають у тому, що відповідно до основних принципів, визначених Педагогічною радою з питань педагогічної освіти, майбутні дошкільні педагоги повинні отримати щонайменше ступінь бакалавра, щоб мати право навчати дітей в дошкільних установах та навчатися на практико-орієнтованій, компетентністній основі. Крім того, вищі педагогічні заклади освіти мають забезпечувати формування у майбутніх фахівців дошкільної галузі розуміння необхідності постійного професійного розвитку та "освіти впродовж життя", що відповідає європейській стратегії професійної освіти.

На сучасному етапі мінімальними вимогами для вступу до педагогічних коледжів Ірландії є:

1. Оцінка C3 у Табелі вищого рівня (документ, який видається ірландськими школами по закінченні обов'язкової загальноосвітньої школи) не менше ніж з трьох предметів відповідно до Правил та Програм загальноосвітньої школи.

2. Оцінка C3, Табелі вищого рівня.

3. Оцінка C3, у Табелі нижчого рівня, або D3 у документі вищого рівня англійською мовою.

4. Оцінка D3 у Табелі нижчого рівня в галузі математики.

У деяких університетах мінімальні вимоги до вступу – відповідні бали з англійської та ірландської мов, математики, і особа, яка має намір навчатися, може бути зарахована до навчання в університет після закінчення середньої чи старшої школи, але це дозволено залежно від середнього балу Випускного сертифікату та точки й місця, де він був виданий.

Не вимагається попередньої кваліфікації від осіб, які працюють у ігрових групах (вид освітніх послуг у сфері дошкільної освіти) або на ігрових курсах (Naionraí, від ірл. "ігровий"), але вимагається Випускний кваліфікаційний сертифікат, які видаються Міжнародною асоціацією Монтесорі в Дубліні. Разом з тим в більшості інших установ третього рівня акредитації в Ірландії не вимагають Випускного сертифіката про закінчення школи для студентів увіці 23 років і старше), але є ключовою вимогою для студентів у віці від 18 до 22.

Тривалість підготовки та отримання ступеня бакалавра (B. Ed) три роки з періодами педагогічної практики, витрачений в різних типах початкової школи та дошкільних установ. Співвідношення теоретичних, практичних та професійних вимог для ступеня бакалавра відповідно на теорію і практику дошкільної освіти 60 %, решта 40 % академічна база [8, с. 84–84]. Відповідно до нових рекомендацій Педагогічної ради з питань педагогічної освіти з вересня 2015 року всі співробітники в сфері дошкільної освіти на початку року повинні мати повний рівень кваліфікації [11].

Для реалізації концепції "континууму професійної педагогічної освіти" Департаментом освіти Ірландії було ініційовано великий проект з підвищення професійної компетентності дошкільних педагогів через проходження стажування та курсів підвищення кваліфікації по всій країні. У Доповіді комітету підвищення кваліфікації в освітній сфері сказано: "Кожен педагог повинен бути звільнений від обов'язків в період проходження стажування чи курсів підвищення кваліфікації періодом не менше 12-ти тижнів, через кожні п'ять років" [8, с. 57]. Але незважаючи на чимало успіхів у діяльності Педагогічної ради, організація безперервного професійного навчання педагогів і, особливо, дошкільних залишається гострою проблемою сучасної професійної підготовки та перепідготовки, розв'язання якої могло б значно поліпшити якість дошкільної освіти зокрема [13]. Проте в цілому це не змінює оптимістичних прогнозів щодо подальшого успішного удосконалення та розвитку професійної підготовки дошкільних педагогів у Ірландії.

Аналіз особливостей професійного навчання дошкільних педагогів у контексті освітньої політики дозволив простежити механізми практичної реалізації європейської концепції професійної освіти, що забезпечується внутрішньою освітньою політикою в сфері дошкільної освіти та освіти майбутніх працівників галузі. Взаємозв'язок між освітньою політикою Ірландії та її реалізацією простежується через структурні зміни, які відбуваються у системі професійного навчання педагогів та у системі дошкільної освіти в цілому. Взаємозалежність ірландської освітньої політики від якості дошкільної освіти простежується через реалізацію концептуальних підходів та структурних змін у системі професійної освіти.

Висновки. Активна освітня політика Ірландії в останні роки стала прикладом швидкого і гнучкого реформування професійної підготовки дошкільних педагогів відповідно до європейських стандартів. І хоч, на думку ірландських дослідників, реформування мало свої недоліки і потребує удосконалення, функціонуюча Педагогічна рада з питань педагогічної освіти створює всі умови для реалізації загальноєвропейської концепції педагогічної освіти "навчання впродовж життя, неперервного професійного розвитку". Діяльність педагогічної ради в Ірландії якісно змінила статус професії "дошкільного педагога", доводячи до думки суспільства, що дошкільний педагог – це не просто фахівці, які чимось відрізняються від вчителів початкової школи, а це педагоги, які відповідають за ланку освіти, в якій закладаються основи подальшого успішного розвитку людини з перших років її життя. Освітня політика в Ірландії спрямована на те, щоб створити якісні умови навчання, професійного розвитку та стажування дошкільних педагогів, забезпечення належної оплати їхньої праці. Окремий аспект стосується політики зменшення навантаження на педагогів дошкільної освіти, тобто співвідношення кількості дітей на одного педагога, тому останнім часом в Педагогічній раді проводиться робота щодо забезпечення дошкільних педагогів відповідним кваліфікованим співробітником-асистентом. Проте це вже окремий аспект проблеми освітньої політики та професійної підготовки фахівців дошкільної освіти, що становить перспективу подальших розвідок у цьому напрямі.

Література

1. Державна національна програма "Освіта" ("Україна XXI століття"). [Електронний ресурс]. – Київ : Кабінет Міністрів України; Постанова, Програма, Заходи від 03.11.1993 № 896. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/896-93-п> (дата звернення 30.08.2015) – Назва з екрана.
2. Запорожченко Ю. Г. Забезпечення якості освітньої діяльності ірландських університетів в контексті тривіневого підходу [Електронний ресурс] / Ю. Г. Запорожченко // Науковий огляд : журн. – Режим доступу: <http://intkonf.org/zaporozhchenko-yug-pidhodi-zabezpechennya-yakosti-osvitnoyi-diyalnosti-irlandskiy-universitetiv-v-konteksti-tririvneвого-pidhodu/> – Назва з екрана.
3. A Brief Description Of the Irish Education System [Електронний ресурс]. – Publ. Comm. Unit DEScience, 2004. – 36 p. – Режим доступу: <https://www.education.ie/en/Publications/Education-Reports/A-Brief-Description-of-the-Irish-Education-System.pdf>. – Назва з екрана.
4. Block A. Policy on the Continuum of Teacher Education: An Chomhairle Mhúinteoireachta [Text]. Block A. – The Teaching Council. – Maynooth Business Campus, Co. Kildare. – Ireland, June 2011. – 22 p.
5. Cochran-Smith Relationships of Knowledge and Practice: Teacher Learning in Communities / M. Cochran-Smith & M. S. L. Lytle // Review of Research in Education. – Jan. – 1999. – Vol. 24 p.: pp. 249 p. – 305.
6. Coolahan J. A Review Paper on Thinking and Policies Relating to Education in Ireland [Електронний ресурс] – Електронні дані. – Paper prepared by Professor John Coolahan for the Teaching Council, December 2007. – 40 p. – Режим доступу: http://www.teachingcouncil.ie/fileupload/Teacher%20Education/Continuum_ppr_Position_PaperJohnCoolahan_18feb2009_ck_61560932.pdf – Назва з екрана.
7. Corrigan C. OECD Thematic Review of Early Childhood Education and Care Background Report. IRELAND [Електронний ресурс] – Електронні дані. – Prepared by Carmel Corrigan for The Department of Education and Science. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/ireland/34431749.pdf> – Назва з екрана.
8. Early childhood education: issues and concerns [Text]. – Irish national teacher's organization. – An INTO Publications, Dublin. – 1995. – 194 p.
9. Making a European area of lifelong learning a reality. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/education/>. – Назва з екрана.
10. Moloney M. Locating Quality in Early Childhood Care and Education Discourse in Ireland: Pre-school and Infant Classrooms as a Crucible for Learning and Development Thesis for the award of PhD in Education. – Mary Immaculate College, University of Limerick, 2011. – 412 p.
11. OECD Thematic Review of Early Childhood Education and Care. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/ireland/34431749.pdf>. – Назва з екрана.
12. Qualifications for Early Childhood Care and Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.earlychildhoodireland.ie/training-and-education/qualifications-for-early-childhood-care-and-education/>. – Назва з екрана.
13. Report of the committee on in-service education. – Ireland department of education. – Stationery Office. – Dublin, 1984.
14. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation [Електронний ресурс] // Strong Foundations: Early Childhood Care and Education, Education For All, Global Monitoring Report. – France : UNESCO Publishing, 2006. – Режим доступу: